

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

adóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 8 korona

Fél évre . . . . . 4 korona

Negyed évre . . . . . 2 korona

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlított példányok 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfuttató:

STRAUSZ SÁNDOR.

Halottak emlékezete.

Az őszi napsugár aranycsókós fénykévéje már nem tűz alá a zöld hegyoldalakra. A vidám madárdal, pacsirtaszó, fülemülének alhangzott, hideg északi szél sivit a rónákon keresztül. A fák elhullajlották már sárgás leveleiket, üdítő zöld nem örvendeztet már bennünket. Hideg zuzmara rakódik ablakunkra s vonja be fehér disszel a tarlott bokrokat.

Ősz van. Fázós, hideg ősz. Csak bent a szivekben forr, hullámszik s ég a kegyelet soha ki nem hunyó fátylaja, ott ég az áldozati oltáron az emlékezet lobogó szövéneke, melyet a halás utód az elköltözött ós emlékének áldoz.

A temetők gondozott kertjét keresi fel e napon a kegyelet. Feldiszi a természet által kopárrá varázsolt sírhantokat s bova a vagytalanság díszes maradvány emlékét nem rakhatott, oda a gyermeki szeretet forró szivből fakadó halála, a zsugori ősz virágiból fakaszt új tavaszt. A siri mécsék ezer imbolygó fényénél ott látjuk egymás mellett tédén a szegényt a gazdaggal, a hírest a névtelennel, az elsőt az utolsóval.

Nincsen kivétel. A temetőben egyenlők vagyunk, ott fejlődik ki a legideálisabb demokratizmus. A sír mindent kiegyenlít s a fájdalomban egyek vagyunk mindannyian, emberek.

Emberek! Halandó emberek vagyunk! A legnagyobb lángész is kihuny s teste porrá válik, bármily nagy teremő zsenit is rejtett porhüvelybe. Ott domborulnak sírjaik az elsőknek, szépen egymás mellett, különbség nélkül s az ő pora egybe vegyül a legegyszerűbb polgár hamujával. Ilyenkor jövünk reá arra a tudatra, hogy minő véges az emberi élet, milyek szűkre szabott a kor határa. Porból lettünk s porrá leszünk. Repüljön bár az emberi tudás a csillagok között, találják fel a kutató elmék a szérumok ezreit, öljenek ki minden bacilust s alakítsák át a földi siralomvilágot paradicsomkertté, mindig s mindenkor a vég egy sírdomb, mely körül kegyeletes utókor hozza csupán babérjait.

S ez a tanulság intő példaként lebegjen mindnyájunk szeme előtt. Mindennek vége van, minden halandó, csak a jöttek, a nagy elmék világjavító találmányai, a kutatók felfedezései, az irodalom jelesleinek művei halhatatlanok s teszik egyben halhatatlanná azok neveit. Nem az ember, de az ember cselekedetei után kell ítélnetek.

A temető kertje egyvallása. Ott helyet találhat minden hívő lélek, lett legyen a hívés formája esetleg különböző is. Ott fent, hol

az embereket letteik s nem születésük szerint bírálják el, ott fent csak azokért fogja minden egyes ember jutalmát esetleg büntetését elnyerni, amiket itt lent belátásától vezéreltetve elkövetett. Senkit nem büntetnek, senkit nem jutalmaznak azért, amiért ő nem felelős, amiről ő nem tehet.

A temetők kertje e napon a legnépesebb. Ilyenkor róják le még azok is a kegyelet legszebb adóját, akik talán az egész esztendőben nem tudtak időt szakítani maguknak e gyermeki kötelesség lerovására. Ekkor könnyitünk lelkünk fájdalmán, elsiratva azokat, kiket a sors bölcs akarata elszólitott körünkből.

Béke és nyugalom, ez jelképezi e csendes helyet, melyet a lobogó lámpák ezrei, mint csillagos égboltozatot, világítanak meg e napon. A megnyugtató sírás, a könnyek kiegyenlítő özöne, adja meg kriteriumát e nagy, e dicső, e szent napnak.

Béke és nyugalom, ez jelképezi e nagy virágos kertet s kellene, hogy jelszava legyen társadalmunknak, mert csak az égi jelszó vezethet bennünket az előrehaladás, a kultúra, a művelődés egyenesre taposott, sima ösvényén.

Szálljunk hát magunkba a nevezetes évfordulón s a Mementó mori csontvázalát látva, jusson eszünkbe halandóságunk s az, hogy felettünk egy csalhatatlan mindentlőt, semmit előre el nem titkolható bíró él, kinek ítélőszékét egy földi halandó sem kerülheti el.

Csak egy virágszálat!

Irta: Vay Gáborné grófné.

Sokaknak közölünk bizonyára volt már alkalmuk tüdővésztes beteg lassú elhalását közelebről is szemlélni. Nincs ennél szomorubb és százalomra méltóbb látvány, sajnos a legtöbb áldozat a fiatal életnek lömegéből kerül ki, abból a lömegéből, mely jogot és igényt tarthat az életre, annak minden teremő alkotására és erejére — előtte állván egy emberélet egész jövője. Pedig hányan vannak, akiket a kegyetlen betegség megfoszt e természeti jogoktól, e természeti igényektől! Viruló fiatal leányok — gyakran a szülők egyetlen naplánye — elfonnyadnak, elhervadnak időelőtt és a halál fagyos lehelete megdermeszti bennök a tavasz virágakadását! Lassú, gyötrő elhalásra vannak kárhoztatva fiatal családapák, kik a betegség magvát már is tovább hintették a jövő nemzedékbe! Hány menyasszonyt visznek esküvője helyett a temetőbe, hitvesek, anyák hányan — de hányan sorvadnak pusztulnak

el egymás után, anélkül, hogy az emberis nagy zöme, mely együtt véve olyan óriási hatalmat képvisel, csak egy vékony meddeszkat is nyujtana feléjük!

Napról-napra látjuk és halljuk, hogy hazánkban mennyire szaporodnak a szobrok! Majd minden hónapban, valamelyik városból hull le a pellet egy-egy államférfi, egy-egy költő, művész, hős, vagy kiváló gazdász ércöntől alakjáról! Mennyi arany, mennyi hkapitális egy tömb rideg, hideg, néma ércöntve! Mennyi kegyelet, mennyi elismerés egy bevégzett pályafutás, egy örökre kihalt sziv, egy soha vissza nem térő szellem iránt!!! Pedig az élet tovább forog; visodorja magával az új erőket, sorvaszt hervasztja őket, mint őszi szél a növény leveleit s mind sürrübe. Takarja be az en szel leplevel azokat, akik egészségért, ért életért kiálltak az emberiség felé!

E világban minden emberi alkotás, minden munka eredménye, mondhatnám min legkisebb tárgy további fenntartásra szorú. Ha virágot ültetünk, gondozzuk is azt. A virág, öntözük s ha sorvadni kezd, a nyisszák vagy ablakaink közé leszük, lérje a világosság. Fáinkat nyessük, megcázzuk, vadhajtsaikat elmetszük, a hernőtől megtisztítjuk. Házunkat ha megromlott, javítgatjuk, tatarozzuk; kertünk kerüki foltozzuk; jószágainkat minden nyavalyóvjuk; ha ragály üt ki valahol, beoltjuk s kiki módja szerint elkülönítjük azokat! Engedem, hogy miudennek rugója az egész haszonnak, az egyéni érdekek kifolyása valjon az emberiség hasznára szánt áldataink, és fáradozásaink nem érintik meg csak az egyesek érdekeit, nem kell a kétszeres erővel közreműködniük, hogy nagyjában sértetlenül fennálljon?

Az emberiség legóriásabb, legkisebb hatatlanabb kára pedig akkor esz ott, ha a fiatal élet — és s unkaerők mehevernek és idő előtt dülnek ki csoportok lömegesül. Pedig mennyire módunkban van ezt megakadályozni, ha egyöntetűen közreműködnek abban, hogy a tüdővész rohterjedését megakasszai!

A József Kir. Herceg Szanatórium tüzte ki céljait és ezért fordult mohalottak napja előtt az ország közönségé csak egy virágszálat!

Legyen az a koszorú — melyet s teink sírhalmára visszünk, kevesebb virtonva, legyen a temetőben vagy a c: kriptában egy méccsel kevesebb; a h iránti kegyeletet ez nem fogja csökkésőt csak emelni fogja! A koszorúkból

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Beretvás-pastillát

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migrán és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlva. Kapható minden gyógyszerárban. — Készült Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. 3 doboz ingyen postai szállítással. 637 3—

szatartott virágszálakat és a kigyult temetők felmaradt mécsseit pedig tegyük le a legnevesebb oltárok egyikére, az emberszeretelt oltárának számolyára, hogy soha el nem oiható magyaltüz élesze melegével.

Csak egy virágszál, csak egy sirhant mécsét kérek!

K Ü L Ö N F E L É K .

Temetőben.

Temetőben szomorun lépkedek,
Némán, szótlan, csak a könnyem pereg.
Stáppedt sírok hervadó virága,
Sugjátok meg melyik anyám sírja.

Könnyes szemmel minden estendőbe
El-el megyek a kis temetőbe.
Keresem az édes anyám sírját,
S nem találom, hol álussza álmát.

Itt is-ottis suhannak susogva,
Gyertyát raknak sorba minden sírra.
Halk rebeget száll az éjnek szárnyán,
Imádkoznak szeretetik sírján.

Hát én merre, hol keressem sírját.
Hol rebeget anyám forró imát?
A kgyelet lángját hol gyújtsam meg?
Ezt az egyet nekem mondjátok meg.

Itt is-ottis suhannak susogva,
Éj borul a néma sírhantokra.
Leborulok s imát rebeget a jnkam,
Nyugodj anyám békén álmaidban.

Idegen.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Varga János okl. tanítót a drávodísi áll. elemi iskolához rendes tanítótá nevezte ki.

— **Esküvő.** Dr. Schwarz Vilmos, a pécsi közkórház alorvosa, f. hó 21-én tartotta esküvőjét Serajevóban Sohr Olga kisassnnyal.

— **Katonai előléptetések.** A helyben állomásozó 5. ulanus ezred 1. osztályának tisztikarában az ez évi novemberi előléptetések a következők: Karapancsa őrnagy — alezredessé, Küffer Rezső hadnagy — főhadnaggyá, dr. Gänger Jenő ezredorvos az ezred orvosfőnökövé nevezetett ki és áthelyeztetett Vasrádra.

— **Tanítóválasztás.** A cserföldi (cserecsöci) róm. kath. népiskolához f. hó 12-én választották meg az egyik osztálytanítót. 28 pályázó közül Kovács Mihályt választották meg egyhangulag. Kovács Mihály a helybeli tanítóképző intézet növendéke volt s eddig mint Julián-tanító működött Szlavoniában.

— **A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat** f. hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, miszerint 1000 drb. 200 K. névértékű és 300 K. árfolyamu új részvény kibocsátásával alap — illetve tartaléktőkéjét 300,000 koronával felemeli. — Ezen transzakkcióval az intézet alaptőkéje 400 ezer koronáról 600 ezer koronára, tartalék-alapja pedig 200,000 koronáról 300 ezer koronára, összes tőkéje tehát 900,000 koronára emelkedik. — Városunk ezen legrégibb első intézete az alaptőke felemelése által oly tőkével rendelkezik, mellyel megyénk pénzüntézeti között is vezélszerepet visz.

— **Tűz.** Perlakon f. é. okt. hó 23-án éjjel fél 12 órakor kigyuladt Ruzsman Pál jómódu gazda szalmakazla. A tűz továbbterjedését a gyorsan megérkezett tűzoltóság megakadályozta. A tűz gyújtogatásból eredt. Negyerál Jakab perlaki lakos, szabómester, aki állítólag gyenge elméjű, beismerte, hogy a szalmakazlat ő gyújtotta fel. Negyerált a csendőrség elfogta s most a perlaki járásbíróóság bírtonében van őrizet alatt.

— **A perlaki csatorna.** A drávi vizművek ügyében a részvénytársaság f. évi nov. hó 15-én értekezletet tart Perlakon, hogy a vízjog-, part- és malomtulajdonosokkal a jogok megváltása ügyében tárgyaljon.

— **Nyugalomba vonult tanító.** Sifter Ferenc szl.-györgyvölgyi kántortanító 44 évi működés után a napokban nyugalomba vonult. Az alsólendvai esperesi tanítói járáskör f. hó 21-én, Alsólendván tartott ülésében méltatta Sifter érdemeit, aki e napon ülte meg gyermekei körében házasságának 35-ik évfordulóját.

— **Uj orvos.** Alsólendván körorvos-választás volt f. hó 22-én. Az elkölőzött dr. Kesztenbaum József helyére Preisz doktort választották meg az alsólendvai járás körorvosának. Az új körorvos nov. 10-én foglalja el állását.

— **Hangverseny.** Perlakról vett meghívó szerint a perlaki dal- és zenegyűlés saját alapja javára f. é. november 6-án, a Muraköz-szálló nagyteremében, táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Beléptidj személyenként 1.50 K. családjegy 3 kor. Felülfizetések közzététel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A hangverseny műsorát este a pénztárnál adja át a rendezőség.

— **A muraszombatiak vasutja zátonyon.** A muraszombatiak új vasutja, ahogy a lapok írják, az eddigi sikeres haladás után teljesen elakadt. A vasut tervezője, Barthalos István, a megkezdett munkát abba hagyta, mert a kívánt feltételeknek megfelelni nem tud. Miután Barthalos mellett alig akadt valaki, aki a vasutépítés nagy nehézségeivel megpróbálkozni bátorzkodnék, a szépen indult kezdeményezést bukás tenyegeli és a vasut ma meszebb van a megvalósulástól, mint bármikor. Muraszombat egyébként megszárazta a kért 39,000 kor. hozzájárulást, de a határozat ellen Horváth Pál felebbezást jelentett be.

— **Táncvizsga.** Somogyi Jenő tánctanár, a hazai és külföldi tánctanári akadémia magyar osztályának vizsg. bizottsági tagja, tanfolyamát a múlt héten befejezte, melynek bezárása a 24-én megtartott táncvizsga volt. A bemutatott eredmény tanúsága szerint Somogyi lelkiismeretes táncmesternek bizonyult be, ki már több év óta állandó tánc-tanítója a város ifjúságának s a szülők bizalmát bírja. A táncvizsgán sorra kerültek az összes új táncok, melyeket a tanulóifjúság szépen lejtett. Külön attrakciója is volt a táncvizsgának: a Salome-tánc, melyet Hirschmann Böske és Lipich Ella növendékek graciozitással adtak elő. Szórákkoztató része volt a táncvizsgának a rendezett világpósta is, melynek győztesei: Hajas Vilma, Kercsmár Mariska és Flumbort Katiska voltak. Somogyi Jenőnek a tanfolyam alatt 175 tanulója volt. Somogyi Jenő Budapestre utazott, ahol a tél folyamán szintén tanfolyama lesz.

— **Halálozás.** Medved Lajos bottornyai körjegyző hosszas szenvedés után f. hó 28-án este 7 órakor meghalt. Az elhunyt jegyző csak 36 esztendő volt s a tifusz betegségek áldozata lett. Medved Lajos, mint igen pontos és ügybuzgó jegyző felebbvalóinak elismerését s polgártársainak szeretetét és bizalmát bírta s ezért őszinte részvételt kísérték tegnap d. u. 3 órakor utolsó útjára. Özvegye és 5 kis árvája siratja a korán elhunyt jegyzőt. Nyugodjék békében!

— **Adomány.** Spiegl Lina urnó Kotorból 50 koronát volt szives a Csáktornyai izr. nőegyletnek adományozni, melyért ezután is halás köszönetét nyilváníja Wollák Rezsőné, elnök.

Halottak estéjén.

Hűvös, sötét kőd ül a temetőkeren,
Egy-egy gyertya ég a korhadó keresztben,
Hangzik az árának jajveszékű hangja,
Bus titkokat kong a kápolna harangja;
S mint a rémes szellem, mely felkél sírjából,
Sivító szél beszél a mulandóságáról,
Jár a halál-angyal öldöki kardjával
S szivrepesztő jajsztót hint amerre szárnyal.

A bus őszi szélnék ijesztő zajára
Feltőlénkül a sord halottak hazája,
Egymásután lassan halvány tüzek gyulnak,
Pici kis gyermekek anyjuk mellé bujnak.
S mint jégizzadása a remegő testnek
Sűrű ködfelhőből ölmos szemek esnek,
S minden egyes cseppje, amint hull az égből,
Mintha könny peregne özvegyek szeméből...

Halottak estéjén oly fagyos a lélek,
Olyan, mint azoké, akik már nem élnek;
Bedől néma sírok fejjük úgy állnak,
Mint bosszus rémei a bűnös világnak...
Ha!h! kiszámíthatlan a Teremtő útja,
Koldust és a mágnást egyenlően lesújtja,
S aki ma remélve boldogságot várja,
Holnap sírbabónti a halál kaszája...

De majd jön egyszer a Feltámadás napja,
Főlébressz sirunkból a trombita hangja,

Az elnyomott rabság kívánszorong a földből,
Ujra ifju lesz a megalázott őszből,
Királyok, koldusok mind, mind összejönnek
Utolsó napján a szerelmennek, gőgnek,
Szabadságot a ruh, anyát kap az árva
S földre hull a zsarnok — az Isten szavára...

Budaváry László.

Nehéz az élet.

— Keleti mese. —

Mehemed sah (NN-in-sah) a királyok királya, nyugtalanul járt fel s alá a dolgozó szobájában. Nagyvezére Molhani, hallgatag ülve az íróasztalnál, aggódo szemmel kísérte mozdulatait, mert tudta, hogy Mehemed ki van kelve magából. — Mikor jön meg a gyorsfutár Bagdadból? — kérdezte a sah. Már századszor kérdezte és Melhani mind-anyszor azt felelte: — Itt kell lennie minden pillanatban. — Minden pillanatban! — Mehemed őrgyöngye pattant fel s elharapta hukájának borostyánszopokáját. — Minden pillanatban! S én órák óta várok már reá... órák óta!

— Valami baj történhetett vele, óh világ disse és ragyogása — mondott bátoratlanul a nagyvezér s olyan szemmel nézett urára, mint a megvert kutya. — Nem szabad bajnak történnie vele. Érted-e? Jaj neked!

Sápattan derengett már a reggel. A háztömegek bizonytalan körvonalakban váltak szét egymástól s a minaretek óriási ujjakhoz hasonlóan meredtek a levegőbe. Melhani hallotta, hogyan kering a vér ereiben. Reszkető kézzel irt meg egy levelet Farsz tartomány helytartójának. Az utcán hangok támadtak, egy számar ordított, egy kakas kukorékol, asszonyok rikácsoltak.

A sah nagyot sóhajta vetette le magát a kanapéra. Gyorsfutárt küldött volt Marpasz örmény bankárhoz, Bagdadba. Mehemednek pénzre volt szüksége s ha csak nem akarta zálogba tenni ékszerait az europai bankban, Marpaszhoz kellett küldenie, aki ilyenkor bizonyos követelésekkel szokott előállni, bizonyos homályos üzleteket illetőleg, melyeket Lürisztában, vagy másvalahol a határszélien szokott lebonyolítani...

A pénz, a pénz... az ember már a saját alattvalóit sem szípolozhatja ki, mert különben megtalálnák ijedni az idegen államok, hogy nekik már nem marad semmi. Manapság nincs nyugta már a fejedelemnek sem! Azelőtt csak méregről tudott a világ, de manapság van bomba és vannak europaiak... kinek biztos már az élete?

És mintha végtelen messzeségtől hangzanék — egy derina éneke — ütötte meg a fülét: „Csak azért élünk, hogy elpusztuljunk, s reményünk a feltámadás!”

A palota ablakai alatt néhány hangszer kornyikált. Nyers férfihangok énekeltek egy dalt a

Törvényhatósági bizottsági tagválasztás. A Cvetkovics Antal elhalálása folytán megüresedett egyik vármegyei törvényhatósági bizottsági tagsági helyet november 4-én töltik be választás útján. A választást Csáktornya a város háza tanácstermében fogják eszközölni.

Athelyezés. Brüll Pál posta- és távirtda segédtiszt-jelölt saját kérésére Győrből Csáktornyára helyeztetett át a posta- és távirtdahivatalhoz hasonló minőségben.

Eljegyzés. Péterfi Elek ranni kereskedő eljegyezte özv. Kargi Alajosné Rannból.

Kirendeltségi áthelyezések. Zakariás István a helybeli határendőrségi kirendeltségi felügyelő Sopronba helyeztetett át — központi felügyelőnek; helyébe Erdélyi Zoltán dr. segédfogalmazót helyezték át Csáktornyára. Zakariás István távozását sajnáljuk, mert mint buzgó tisztviselő, nagy ambícióval végezte terhes hivatalos teendőit. Jórésztben Zakariás buzgóságának tulajdonítandó az az elismerés is, melyben a belügyminiszter többek között a csáktornyai határendőrséget is részesítette abból kifolyólag, hogy a csáktornyai határendőrség is dicséretesen közreműködött abban, hogy a leánykereskedésnek Magyarország területén kiorjált szabtak.

A városi szegényekért és a tüdőbetegekért. A tüdővészben rettenetesen szenvedő emberek nevében fordul a könyörületes szívekhez a »József kir. Herceg Szanatórium egyesület,« hogy ne vonjuk meg segítségünket a gyilkos kör által lesújtott embertársainktól, kik esdve várják szerelő szívből fakadó könyöradományainkat, hogy azok által visszaválthassák életüknek üdeségét, egészségük virágfakadását. Lehetetlen, hogy városunk nemes szívű polgárait érintetlenül hagyja a szenvedő nyomorultak kétségbeesett segélykiáltása! Hiszen itt az alkalom, hogy Isten és emberek előtt tanúbizonyságot tegyünk arról, hogy a Mindenható képre teremtett érző lények vagyunk. Városunk előjárósága Mindenszentek- és Halottak napján két perselyt fog feállítatni a temetőben, hogy egyike a helybeli szegények, másikba pedig az említett szanatórium betegek számára összehordhassuk filléreinket. Adjatok mindnyájan, hisz ti is Istenül nyertétek javaitokat s Ő log kimérni számotokra jószágokért bőséges jutalmat!

Megsemmisített munkakönyv. Reiner

halálról és a szerelemről. Mindig és mindig csak a halál, mely ott leskelődik minden zugból, úgrásra készen.

— Nem, nem! — kiáltott fel a sah. Nem akarok elpusztulni... nem akarok elpusztulni!

— Alakra és a szent kalifára, mi történt veled sahom? kérdezte Melhai szívszorogó pillantást vetvén Mehemedre, ki eltorzult arccal fordult a fal felé.

— A rettenés bánt nagyvezér! Aulái tartok, hogy Marpasz nem ad pénzt, mert nemrégiben nem hallgattam követeléseit. Akkor aztán az európaiakhoz kell folyamodnom. — Melhai tovább írt. Mehemed pedig odalépett a kályhához és rágyújtott a vízi pipájára. Az ópiummal kevert dohány lecsillapította.

Kopogtattak a szoba nehéz vasajtán. Melhai néhezkesen felállt és kinyitotta az ajtót. Ott állt a meghitt szolgák egyike és jelentette:

— A Bagdadból érkezett gyorsfutár künn áll a kapu előtt.

— Tüstént jöjjen fel.

Néhány pillanat múlva, míg Mehemed sahn nyugtalanul és viharosan dobogó szívvel járt-kelt a szobában, belépett, mélyen hajlongva a futár, egy még ifjú kurd tiszt, és szóltanul átnyújtott a sahnak egy levelet.

— Elmehetsz, de várj készen, ha ismét szükség lesz rád.

A sah reszkető kézzel bontotta fel a levelet.

Ferenc kőműves, bánfihgyi lakos, a Csáktornya-járásai szolgabírói hivatal által részére 1907. június 17-én 14/a sz. a kiállított munkakönyvet állítólag elvesztette. Az akkor kiállított munkakönyvet a belügyminiszter érvénytelenségét nyilatkoztatta ki.

Budapestben megrabolták a postát.

Budapestben október 21-én a Váci-utca és Irányi utca sarkán lévő 41-es számú postahivataltól vala i furfangos tolvaj ellopott egy 35 ezer koronával telt pénzes zsákok. A rendőrség eleinte egy ott alkalmazott postaszolgát gyanúsított meg, feleségével egyetemben. Most azonban másfelé irányították a vizsgálatot, melynek következtében három egyént köröznek országsszerle. A gyanu elsősorban egy 25 év körüli középtermetű férfi ellen irányul, fekete kalappal. Azután köröznek egy 35 év körüli egyént fekete kalappal, ki leírás szerint fekete felülőben és fekete kalappal követte volna el a lopást. Ez a meggyanusított férfi franciául is beszél. Van egy harmadik meggyanusított tolvaj is, ki szintén 35 évesnek látszott, de változatosság kedvéért borotvált az arca s szürke ruhát viselt a tett elkövetése alkalmával. Közélebbi ismertelő jele, hogy nemcsak franciául, de angolul is beszél. Aki a tettest kézrekeríti, annak a kereskedelmi miniszterium 2000 K. jutalomdíjat helyez kiállításba.

A novai gazdák tanulmányi uton.

A novai gazdák 70 tagja, valamennyi kisbirtokos, a zalamegyei gazdasági kör s a földművelésügyi miniszterium erkölcsi és anyagi támogatásával f. hó 26-án tanulmányútra indult. A tanulmányút rendezője Stadel János zalatárnoki tekintélyes birtokos, a gazdákör általánosan kedvelt elnöke. Célja a kirándulásnak a komárommegyei méntelepek és mintagazdaságok tanulmányozása. Elsőben Bábórára rándultak s onnan Kisbérre, mindkét helyen a méntelepeket tekintették meg. Győrött a Stadel gépgyárat s a városi gyümölcsöst tekintették meg. Győrött a gépgyár vendégei voltak. A kirándulásban nemcsak kisbirtokosok vettek részt, de a járás főszolgabírája, Mayer István is, s az intelligenciából is többen csatlakoztak a kirándulókhoz. Ilyen kirándulásokot, mint halljuk, a többi vármegyei gazdákör is szándékozik rendezni. Így előreláthatólag a csáktornyaira is rákerül a sor, melynek — ha megvalósul — különösen nemzeti szempontból volna meg a

Melhai élesen figyelve nézett reá, hogy arcza-inak vonaglásából találhassa ki a levél tartalmát. Csak az állt benne: »Nem« s egy szóval sem több, még csak egy árva névalírás sem. Ezt kellett ma lenyelnie a királyok királyának!

Mehemed sokkal gyengébb volt, semhogy dühös kiáltásra fakadhatott volna. Lerokadt a kanapé párnájára és hangja tompa volt, amint így szólt: — Most már mégis csak az európaiknál kell kopogtatnom...

Hosszu halgatás következett csak s két fűr-fűre nehéz pihegése hallatszott. Sajátszerű ragogás ült ki Melhai arcára.

— Uram — szólalt meg aztán a nagyvezér — megengeded-e, hogy én szolgáljak azzal a kölcsönnel? Mehemed riadtan nézett rá. — Te? — tört ki belőle azután a szó végre. Aztán erőltetve mosolygott.

Egy millióra van szükségem. — Megadhatom. Melhai az asztalhoz lépett és kiállított egy utalványt, mely az angol bankra szólt. Szóltanul nyújtotta át urának. Megmentem vagy! — suttogta Mehemed és karjaiba zárta.

De Melhai arcán mosoly röppent át, hiszen csak csekély részét adta vissza annak, melytől épp tőle lopott el.

nagy jelentősége. Alkalma lenne ezzel a muraközi kishirtokosnak nemcsak a strekával megismerkednie, hanem Nagy Magyarországgal is, mely irányban, Kanizsán tul, az idevaló benszülött igen ritkán mozdul ki.

Prímicia. Városunk szülöttje, Jugh Bonaventura, szentferencrdni szerzetes, — ahogy jelezük, mult vasárnapon mutatta be első miséjét d. e. 9 órakor az Urnak a helybeli Ferenciek templomában. Manoduktorja a varadi házfőnök, Vadies Kázmér volt, asszisztensei pedig rokoniak voltak: Sáf-rán Ferenc kamenicai plébános — nagybátyja s Jugh Miklós szabadkai vikárius — testvérbátyja. A mise alatt prédikált Dolinác Gábor helybeli vikárius és hitoktató. A misét nagyszámú hívő hallgatta s részeseült egyházi áldásban a mise végén az új áldozópap részéről. Jugh Bonaventura szerzetes tanulmányait mint novicius Pécsen, mint filozofus Dunaföldváron végezte, majd Páderbornba küldte ki a rend Poroszországba hogy filozófiai ismeretét ott gyarapítsa. Az új áldozópap már tavaly végezte tanulmányait, de fiatal kora miatt csak az idén szentel-ték fel. Ez interim alatt Buján mint lektor működött, ahová újból disponáltak hasonló minőségben.

— A KLEIN MÁRKUS FIAI cementnagykereskedők mai hirdetését az olvasóközönség szives figyelmébe ajánljuk

A kivándorlás fellendülése. A kivándorlás méretei egyre nagyobbodnak, — és különösen a mult héten öltött nagyobb arányokat. A mult hét folyamán szerdán és csütörtökön 52 utast tartóztattak le a csáktornyai határállomáson, akiket körülbelül 9000 K. bírságra ítéltek el.

Darnay már nem kereskedő. Darnay Kálmán, ki fáradsággal és költséggel hordta össze azt a sok kincset, melyből a Darnay-Muzeum Sümegben létrejött, a napokban vaskezeskedését átadta Mezriczky József vaskezeskedőnek s ezental csakis a muzeum ügyének fog élni. Darnay muzeumát tudva-levőleg az államnak adta át, melynek igazgatója lett. Darnay ezental bizonyára még fáradhatatlanabb lesz, hogy muzeumának jó hírnevét öregbítse.

A Balaton somogyi partja. Az a szép szegély a Balaton mentén, mely Balatonszentgyörgy és Siófok között a változatosnál változatosabb vilákból kiépült, nemcsak szemel gyönyörködtető, de köz- és nemzetgazdasági szempontból is sokat mondó tényező. Bizonyossága annak, hogy hazánk gyöngyét kez-dik mellányolni s nemcsak ilthon veszik észre s keresik fel a szép Balaton, hogy partjain üdüljenek, szórakozzanak s ott erőt gyűjtsenek, hanem a külföldire is nagy vonzóerőt gyakorol. Hogy ez így van, erről nemcsak a fürdőtelep és épülő kikötők tanuskodnak, hanem beszél róla a statisztika is, melyet a fürdők látogatottságáról Somogyvármegye alopánja legutóbb közrebocsátott, hogy a somogyi part fürdőzői vendégéről beszámoljon. E szerint a somogyi fürdőkben az idei nyáron összesen 14343 vendég tartózkodott, mely szám évről évre emelkedni fog, örömece minden magyar embernek s hasznára a balatonmeléki lakosságnak.

Magas városi pótdadó. Nagykanizsa jövő évi költségvetése 77%-os pótdadónak a kivételével leszi szükségessé. Tavaly óta 4%-kal emelkedett a városi pótdadó.

Szerkesztői üzenetek.

V. N. P. A kivánt példányt címzetnek elküldtem költséggel nem jár.

H. E. Zszo. A tárcának küldött anyagot nem használhatom fel, mert későn érkezett s a hasonló tárgyú már ki volt szedve. Ha kívánja, rendelkezésére áll. Ha itt hagyja, esztendőre teszem el.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Drávavásárhely.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: svaku nedelju.

Pređiptatna ošna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
BEZENHOFER MINÁLY I PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Mutlakov dušni dan.

(Vlastito promatranje)

Bog zna gde se je rodil taj siromaški niemi mutlak. Mozbit u boljoj i liepšoj kući, nedgo je ona, u kojoj sada stanuje. I Bog zna kak mu je išlo i kaj je dielal prije nego se je u tom selu zaustavil. On na to pitanja nemore nikomu odgovoriti, jer je mutlak, to jest nezna govoriti Nieki dobrodršan bogati seljak mu je prepustil ostanke nieke male podrtine, a on mu je za to imal na polje pazil. Seljak nebi bil tak darežljiv, da je baš onda imal volju kućicu popravljati dati. Dakako, sve seljane nije mogel siromaški niemi u svoje dobročinitelje brojiti, a osobito prvih godinal, dapače njega su za sve potvarali, kaj se je u selu pripetilo. Jer, ako je koj vriednoj gazdarici iz dvorišća pišće zginulo, to je mutlak odnesel; ako se je na polju kup kuruzinja vužgal, to je jedino mutlak mogel učiniti. Svriemenom je ljudem dodijalo samo uvijek zlo o siromašnom mutlaku, na samoći blizu šumice stanujućemu, govoriti te su tandem negda zatihnuli.

»Em je siromaški i niemi! A i tu mu manjka!» — rekel je krčmar Švenda te je kažiprstom na čelo si pokazal — »a nije zloban.«

U mutlakovih žilah je vrela ona prava jagarska krv, ali jer nije u imetku niti filira posiedoval, to si nije mogel niti puške kupiti, a niti praha, niti špriha. Ali ga je zato ipak uvijek nekaj vleklo u šumu. Zamke postavljati i na taj način divljač loviti, toga mutlak nije hotel činiti. — Ta on nije bil šintar, već pravi jagar, a imal je najbolju pušku ovoga svieta — svoju leskovaču!

»Mutlak je nori!« — smejali su se seljaci, kad je niemi u lietu već za rana išel svojom batinom u šumu na lov. On je u »Murščaku« poznal svaki put i svaku stazu, diel Murščaka, tak nazvani »Jelenščak« mu je bilo najmilije miesto i tu je rado čekal ono friško rosno jutro, kada megle iz doline u vis se dižu i kakti veliko svicu pokrivalo nad šumom lebde.

To je bila ura za našega mutlaka, kad je drhčućim srčcom svojom brezovom »puškom« u Jelenščaku stal i divjač čekal.

Dva zajčeka, koji su igrajući se iz šume na prostor došli, kak da su znali, da je lo-vostaja, naš mutlak nije niti za poglednuti vriedne našel. Ali sad je pričel drhtati, kad je u listincu štopot začul i pred sobom pet srnaha sa velikim srnjakom, njegovim starem poznancem opazil. Tu je sad stal zmožni

srnjak, a našemu niemomu jagaru je pulsus tukel, kak da ima zimlicu. On digne svoju leskovaču, pritisne ju kakti pušku na desno lice, lievim okom zažmiri te mu nacilja u sredinu čela. Jedno vrieme tako cilajuć drži svoju leskovaču-pušku, onda ju jednako u zraku od sebe porine i pri tom dađe ustmi glase: »Pum!« — I to je bil hitac mutlakov.

Medjutim se je on u svojoj oblubljennoj šumi niekog dana sa drugim covičanskim stvorom sastal, baš tako siromaškim i zahitčenim, kak je i sam bil. Bila je to nieka dievojka, ne baš liepa, jer je za to prebolestna izgledala, ali niti grda, sa iskrenimi modremi oči i kak šuma gustimi plavemi lasi.

Najprije ga je strahomce gledala, držala ga je za šumskog pazitelja, koj će joj sad ono malo suhog šibarja, što si je nabrala, oduzeti. Ali k-tomu je i mutlak odviše dobroćudno izgledal, pak ktomu je nosil na sebi uniformu siromaštva, kak i dievojka sama. Njega pako su njezine modre oči i vuzko lice njezino odmah predobile, pak ako i nije znal govoriti, tak su njegove oči jasno govorile, kaj se u njegovom do sad ljubavi praznom srčcu kuha. I nije dugo trajalo te te su se dobro razmeli, on je slušal njezine rieči, a ona je razmela njegov pogled, znamenja njegovog lica i kazanje rukami na bolno svoje srčce.

I ona je bila sirotčce kak i on, zahičena od nadutih ljudih, sama i u samoći. Za njezinog dietinsva još je postala sirotčce bez roditeljah, simo tamo turana i tierana od kuće do kuće, psovana i tučena, bez da je komu kaj zla učinila, samo zato, jer je na svietu bila bez hranitelja siromašna i nevoljna. Ovak je hodila od miesta do miesta, od kuće do kuće, radila je marljivo, ako je dielo dobila, a stradala i gladovala, ako je bila bez diela te si nije mogla kaj zaslužiti.

Sudbina ju je u taj kraj zanesla, na obronku šume je našla za pušćeni negdašnji stan lugara raztrganim krovom i klimavimi stienami, te se je tu nastanila, slaba i bolestna, kako je bila.

Ona je živel od toga, kaj joj je šuma pružala, od jagodah, kupin, glivah vrganjah i ostalog, a suho svrže je si nabrala u šumi pri kojem si je gde kaj skuhala i se grela. Ovak je našla mutlaka i sad već nije bila sama, a on ne već sam u šumi. Njoj je bilo ime Liza a njemu je dala ime Joška. Nevolja ih je skupa dopeljala a ljubav njihova srčca razgrijala, da su polagano svoju nevolju i svieta oko sebe zaboravili. To je već tak dragi Bog uredil, da i najsiro-

mašnji i najnevoljniji srčce najde, koje s njegovim jednako tuče.

Od tog vriemena je mutlak Joška redje posiećival Jelenščaka, a do pucanja na srnjaka iz njegove leskovače pak u obće već nije došlo, jer to Liza nije trpela, pak ga je od te bedastoče odevčila.

Ali je nekaj drugo došlo, i to na brzo, a vrlo žalostno. Liza je bila svakim danom bolestnija i slabija, njezine iskrene modre oči su nutar duboko opale, lice bledilo kak stiena i tak vuzko, da je med lasi od glave, na to rekuć, zginulo. Ustnice bez farbe, biele, bez krvi. A i odkud? — Stradanje, nevolja, zima, oskudjevanje, — sve to je njezino tielo shrvalo, a jednog dana, kada mutlak dievojku u šumi nije našel te je sav zabrinut na kraj šume do njezinog stana biezal, gde ju je našel na mehnu ležeću, zdenu, blediu, mrtvu, ali ipak posmieškom na ustah, kak da je rekla zadnji »Sbogom« svojemu Joški.

Siromašni mutlak, koliko si ti trpel videdi ju tu ležati! — Sad već niti tebe nije ovde treba! — Ali stoj! Em ti ju moraš pokopati i njezin grob čuvati . . . O obćinskom groblju u selu nije nikaj hotel znati a niti o ljudih iz sela. Jeli su se mozbit ikada brinuli za njega ili za Lizu dok je još živel? Zar bi sada nekala mrtvu svojimi krupnemi rukami pograbili, med psovanjem i gđenjem na kola hitili te koldušicu i »skitalicu« mozbit negde zakopali kak krepjenog psa? — Ne! — Nju oni svojem krupnemi rukami nebudu nacukavali.

I anda je on sam izkopal grob pod stogodišnjim hrastom, donesl je mrtvu iz kolibe te pazljivo nosil kroz šumu i položil ju u grob. Zatim se je žukho razplakal nad mrtvom pajdašicom, skojom je sve u životu izgubil — sve — A ptice su valjda toga plaćućega muža razmele, jer su od svih stranah doletele na hrast te su pievale tako žalostno, kak još nikada. I jedna srnica je iza hrasta suznemi oči gledala taj žalostni prizor.

Mutlak pako zatim metne niešto listinca na vuzko lice mrtve te zagrne grob zemljom do gore, zatim izreže komade mehna po šumi i šnjim pokrije, kak zelenim suknom cieli grob. U steblo pak hrasta ureže nožom veliki križ te na njega pričvrsti mali kipec blažene Dievce Marije, kojega je u Lizinjoj kolibi našel. Svakoga pako jutra je donasal na grob vienca iz šumskoga cvietja, šumske pak ptice su najradje hodile simo popievat.

Ovak je došel i dušni dan, svetak mrl-

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapírost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE. Cs. és kir. szabadalom 57. szám 1896. március 15.

Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

vih! U selskom groblju bili su grobovi izkinčeni sa cvjetjem i zelenilom, lampice i svieće su razsvjetljivale grobove pokojnih. A ovdje u šumi je mutlak mehna iz Lizinoga groba liepo pazljivo odstranil te je iz zemlje načinil mali brežuljak, kojega je opasal bielimi živci kameni iz šumskog potociča sabranimi i povdžž groba iz istih kamenah načinil bieli križ. Okolo cieloga grobnog brežuljka pako je metnul velikog viencá iz zim-zelena u kojega je upiel modro i žuto šumsko cvietje, crvene bobice divljev šipka, koje se još u jeseni obilno u šumi najti mogu. Pri glavi je zateknul u grob iz drva načinjen jednostavni križ, a na ovoga opet obešil manjega vinca, na sredinu pako križa je sada pričvrstil onoga kipca Majke božje, kojega je prije na hrast bil pričvrstil. Samo jedino svieće nije imal siromašni čoviek, koj cielog svog života nije niti filira posieduval.

A ipak je svieće moral imati za Lizin grob! — I sad promišljava . . . . Na jedan krat se domisli i odlučnim korakom otide u svoj stan. Onde je imal kožnatu lovačku, još prilično dobru torbu, koju je jednoč od nekoga na prikaz dobil. Ovu uzme i šnjom otide k-lugaru te mu ju ponudi na prodaju. Kad ju je ovaj pregledal i videl da je još za rabiti, dal je mutlaku za nju nekoliko desetakah, koj je šnjimi odmah otišiel u selo k licitaru te kupil nekoliko manjih sviećic. Sovimi otide odmah iz sela te se zgubi u šumi i otide jednako prizi svojemu najdragšemu mjesto, gde je u Liza ovoj viećni san snivala. Tamo donešene sviećice pazljivo povtiče u grob, a kad je u selu zazvonilo zvono na molitvu, zažge sviećice. Éh, kako se je to kresilo u tamnoj šumi!!!

Mutlak se je sada suze roneći i hliktajući spustil na kolena te je lice pritisnul na grob, tako je nesretni čoviek ležal na grobu a vruće suze su mu niz lica tekle i curele na iriški grob. Je, Liza je u grobu morala na svojem srcu čutiti vruće suze njezinog siromaškog u zdvojnosti se vijajućega nekabašnjega pajdaša i prijatelja.

Neobčina ova svietlost prouzrokovala je obće začudjenje med šumskom živinom veverice su začudjeno iz drvetja dole gledale, lisice su se iz svojih duplih došle van na prostor čudit a ptice su mislile, da je miesac izašel te su se opet pospravljale na počinak.

To mutlak već nije videl.

Sove srdite, da im svietlost njihov noćni liet buni, digle su strašnu viku.

On to već nije čul.

Megla se je nakupila te je težko visela nad drvećem i grmljem, spuščala se je sve niže te je svojom mokrinom obrijala mehna, groba i na grobu ležećega mutlaka.

On to nije čutil.

Sviećice su dogorele i ugasnule, sveta tihoća je nastala sve na okolo.

Megla se je zagustnula, da je med drvećem stala kak zid.

Pravo ono novembersko vrijeme — vrijeme svesvetsko!

Ura za urom prolazi, — dojde polnoć, — nastane i jutro!

Kad se je megla dignula te je sivo svietlo Lizin grob razsvjetljivati pričelo te kroz hladno jutro sve svetlije postajalo, ležal je još uvijek niemi mutlak na grobu, od negle moker, mrzel i ukočen . . . a kipec Majke božje se je iz križa odlupil te se je spustil na njegovu mrtvu glavu, kak da uvi-

ek pripravna na pomoć Majka božja, hoće siromaškomu izmučenomu čovieku konačno mir donesti, — oslobodjenje i — odprošćenje. . . . —

Em. Kollay.

Politički pregled.

Tak sve stoji, kak je predi bilo. Tuliko znamo, da je i Njegovo Veličanstvo izjavilo, da bi jako rado ako bi po redovitim ustavnim putem moglo rešiti sadašnji položaj. Kralj je prosil ministre, da naj se trsiju mirnim putem obeškati sadašnji stališ. Zvun toga nikaj neznamo. Sada se nedrži oršačko spravieše, ablegati su otišli na okolicu i u svoje kotare, gde narodu daju račun od sadašnjega stališa.

Pred kraljom stoji dva programi. Jednoga je dal kralju Kossuth, koj zahteva, da narod dobi samostalnu banku. Samostalna banka bi tuliko dobra bila, jer bi ova vrlo služila narodni cilj. Drugi program je dal outri Wekerle i Andrassy. Ovi veliju, da ako kralj neće dati banku, pak naj da na mesto toga kod soldačtva naše pravo, i. t. d. Svaki program nekaj nosi za narod. Brez ničesa nema vezda niti jednoga političera koj bi primel vladu.

Ali vu Austriji sada drugi veter puše. Austriju vodi Lueger bečki purgarmešter, koj strašno zna vikati proti magjarom. Tak je dènes, da vu Austriji se svemu protiviju, kaj bi za Magjarsku dobro bilo. Radi bi nas i duže za dojnu kravu. Ali toga nebude. Ako nam nedaju kaj nas ide, opet jim nedamo soldate i peneze, tak veliju magjarski političari, pak budemo vidli, kaj budu onda začeli. Podmoraš budu nas gnali? To je dènes nemoguće vu Magjarskoj.

Vu Horvatskoj je sve po starim. Politizuju i nateraju se tam na onom medvedovom kožom, koju još medved na sebi nosi vu šumi. Supilo bi rad napravil veliku Lersku ili kak on veli veliku Horvatsku državu. Ali Supilo je premalo školani za to. Bolje bi mu bilo, da se da upisati vu koju školu, pak da se nekaj navči, nego da hoće za nos voditi one, koji su spametneši od njega.

KAJ JE NOVOGA ?

— *Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Dajte na almuštvo za plučebolestne betežnike.** Niti vu nikvum betegu ne vmerje tuliko ljudi kak vu susici. Na leto do 80 jezer ljudi vmerje vu tom strašnom betegu, ki su se ne mogli dati vratiti. Kak svako leto, tak i ve je društvo sanatorijuma pod imenom Józefa kr. nadhercega poslalo v kancelarie ridiküle, v šteri se pobira na ov plemeniti cilj, za siromaške plučebolestne betežnike. S ovom prilikom vuzavamo vas i mi, dajte skup i vi svoje dare na almuštvo na ov plemeniti i Bogu dragi cilj. Budite na pomoć siromaškim betežnikom!

— **Od velike žalosti je vumrla.** Kozma Mihalya vdovica (iz Kézdivasárhely) jedini sin je za soldata ostal. Ve je moral nuter rukovati i mati ga je sprevođila na stacion. Mati se je jako žalostila, i komaj se je cug genul, zrušila se i namestu vmrla. Od velike žalosti joj se srce počilo.

— **Reformirali budu trgověčke** (felsökereskedelmi) škole. Kak novine pišuju, trgověčke škole budu tak reformirali, da budu četiri razrede imele, i prvi ovi škola dijaki,

da zvršuju zadnji razred, uebudu morali maturu položiti. Do vezda su bili tri razredi, i maturu su morali položiti zadnje leto.

— **Zarad dvě kurune i dvaisti fillérov ga je vmoril.** Jednoga siromaka 60 lét staroga cainkara, Kohn Jakoba je jeden Nagy János 16 lét stari potepuh nemilo vmoril nedelju večer na putu blizu Rohod obćine vu Somogyu. S drošcom ga je vudril, da se je siromak starec odmah mrtveč doli zrušil. Onda mu je pogledal po zepi, gde je dvě kurune i dvaisti fillérov našel. Drugi den jutro su ljudi našli mrtvo telo sve v krvi. Žandari su na skorom našli lopova šteri je siromaka starca tak nemilo vmoril.

— **Ciklon vu Indiji.** Vu Indiji je projudi tjeden strašni viher (ciklon) bil. 14 damšifov se je vtunulo i više jezer hiž je voda uništila. Več sto ljudi se je pobilo. S glajzov je cuge doli porušil viher.

Takaj i vu Kini je bil veliki viher na morju. Čuda damšifov je uništil i čuda ljudi se pogubilo.

— **Kolera.** Vu Prajskom vu više mesti su ljudi vmrli vu koleri. Kak novine pišuju, tam se kolera sve bolje širi.

— **Panama-čatorna.** Blackburne, ravnatelj pri ovom poslu, je rekel, da će ovu čatornu do 1613-ga leta zgotoviti. 40 jezer ljudi je stalno v poslu.

— **Jeden milijon za jeden kip.** Vu Londonu je Ward esredaš jednoga kipa od F. Halsa glasovitoga malera za jeden milijon i stojezer kurun prodal.

— **Prvi sněg.** Blizu Koložvárá na Magure brěgu je već opal sněg. Zbog snega se je na onoj céloj okolici zrak prehladil.

— **Riba je imela sprevođa.** Vu Sopronkeresturu se pripetilo. Pri jednom stacunarju je sokačica ribu štela k obedu pripraviti. Nego da je počela ribu razčinjati, da joj je glavu rezala, riba je glasa dala, kak da bi děte bilo zaviknulo. Na to su se svi pri hiži prestrašili, ribi su mira dali, i gazda je odišel k rabineru za navuk pitati. Rabiner je pak rekel, da čoviek vmerje, da njegova duša od zgor vode poletava. I takvu dušu je morala ova riba pogutnuti, i ova duša je s ribe zaviknula. Toga navuka je dal: da se ve ova riba mora zakopati kak čoviek. I tak su napravili; ribu su na židoskom grobju zakopali.

— **Obćinski biro v ga je vmoril.** Vu krčmi se pripetilo. Horvat József obćinski biro v se je vu krčmi posvadiš s Györfy Józsefom dečkom s Bükkösda. Biro v je pograbil noža i dečka je v črevo vpticil. Dečka su v špitalj morali spraviti, gde je vumrl.

— **Tajna močvarina.** Vu Ameriki polek Éutta varoša je jedna močvarina, od kojega ljudi povedaju, da nema dus i da svi oni, koji nje dojdu pogineju. Povedaju još i drugo pripovest od te močvare, još od ono vreme, da su španjoli obladali ameriansku zemlju od induše. Ne zdavnja su našli poleg močvare jednoga mrtvoga. I ovo smrt očeuju s tom legendom raztumačiti.

Legenda veli, da Targo indijanski kralj vu 1600, da su njega španjoli na ratu obladali, sopil je vu ovu močvaru svoju, čudaj vrednostno blago. Španjolski vezér je to nekak zaznal, zato je indijanskoga kralja zakial, pak s nesterim soldatom je odišel skrijeno blago iskat. Nego je i on i svi koji su s njim bili poginuli su. Sve su našli poleg toga mačvara mrtveno, ali na jednim se ne poznalo, kej bi od človeče roke bil vumrl. Od ove vreme je već nišci ne vupal iti polek močvare.

Poveda dale pripovest, da španjolski vezér je imel jednoga sina, komu je svoju tajnu povedal, ali zapovedal mu je, da, ako on hitro ma vumerl, nesme prije blago iskati kak onda, da bude već trideset let star.

Mislil je vezér, da vu onom vremenu već bude i sin imel sina, koji bi tajnu herbal, ako bi i njegov otac vumrel.

I tako se dogodilo! Od one vreme vu svakomu tridesetumu godinu išče jeden clovek skrijeno blago, ali do ove vreme svi su vumreli polek močvarine. Velidu, da vezérovi potomki su ovi, koji Targovo blago iščeju. Vezda govornija ljudi, da i te mrtev, šteroga su ne zdavnija našli polek močvarine je vezérov potomak.

Ali pripovest istinu govori, ali ne, to neznam nego to bi moglo biti, da kod močvarine ljudi pogineju, jer okolo močvarine su je takvi slini, koji cloveka moreju zadušiti.

Damšiti su se skup tresnuli. Vu Romaniji na Dunaju blizu Galatza su se dva damšiti skup tresnuli i jeden damšit, na šterom je 21 ljudi bilo, se je stunul i svi 21 ljudi se je vtopilo.

Beštianski clovek. Vu Óbecse zvanom mestu je jeden Palašti Mihalj zvani zidarski detič prez nikakvoga zroka z nožom v srce vpical Boziki Ferenc zvanoga cloveka, šteri mu nikaj ni bil kriv, i šteri je po putu mirno dimo išel. Palaštija su prijeli i tak je valoval, da mu Boziki nikaj ni bil kriv, nego zato ga je vpical, ar bi sada v rešt došel. Ve v zimi nebude imel delo, tak bude od brige kroz zimu sedel, misli, da itak više od pet—šest mesecov rešta nebude dobil.

Srdiju se na cug. Vu Szabad-heljskom hataru (Aradm.) je v kratkom vremenu motorcug višeput povozil marhu, zbog česa se ljudstvo jako srdi na on cug. Projdući tjeđen jeden večer z zastavili cuga, sve obloke na koji su spotrli, putnike i kalauze su pak oranili

Cugi su se skup zaleteli. Na Alvinc stacijon (Hunyadm.) se je jeden šnelcug vu jeden drugi cug za'etel. Deset kol se je čisto zdobilo. Sreća vu nesreći, da se nišče ni pobil.

Vmiranje. Medved Alajoš podturski notarijuš je posle dugoga i težkoga beteга v celtek, 28-ga ovoga meseca, večer ob 7-mi vuri vumrl. Pokojnik je 36 let bil star. Vdovicu i pet drobnje dece je ostavil. Sprevod mu je bil 30-ga, popoldan ob 3-tji vuri. Miren vu ponašanju, odprti, točen i pravichen činovnik je bil, zbog česa su ga tak njegvi poglavari, kak i ljudstvo štimali i rada imeli. Velika množina ljudstva, njegvi bližnji i prijatelji su mu bili na sprevodu. Naj počiva v miru Božjem!

Gda je treba drěvje saditi? Svi skupa navadno na protuletje sadite drěvje. I to već čisto kesno, da je drěvo vu mēzgi. To ni dobra navada, ar takvo drěvo ovo leto sikak zaostane, pak niti drugo leto nēma pravoga odraska. Korenje se ovak s lrga i mēzga prestane vu drěvu.

Najbolje je drěvo v jesen posaditi. Svakojacke drěvje. Ovak se već ve prime i na protuletje more rasti. Njte saditi, da je već zemlja zmrzjena, nego ve, dok vrēme služi.

Nemremo dost opominati ljudstvo ua to, kak hašnovito je sadavno drěvje saditi i povati. Kak lēpi spomen si ostavi, ki pun grunt i vrt sadavnoga drěvja zapova. Pak, ako samo malu brigu ima na to, već za kratki par let, za 5—6 let već mu i rodi.

Ve su po tak fal čeni od najplemenitejšega sada čepi, da si za par kurtun veliki

vrt more zasaditi iz najfinešim sadovnim drěvom.

Opominamo vas, sadite sadovno drěvje, ar za čas bude više vrědno, kak lrsje, pak vezda v jesen sadite, ar kaj ve posadite, ono bude lēpo raslo i puno spovněje, neg kaj na protuletje sadite.

Nekaj za kratek čas.

Vu jednom mestu vu našoj domovini živel jeden bogoboječ, dober i bogat clovek: imenom Varga Štefan. Ovaj clovek imel je tri sine: jeden je bil József, drugi Juraj, a tretji najmlajši je bil Pavel. Ovi dva sini Jozef i Juraj, rasli su jako ljepto i Bogu povolno, tak da su se svi bližnji susedi i rodbina čudili nad njihovim napredovanju. Održavali takaj četertu zapoved božju, koja veli: poštuju Otca i mater tvoju, ako hočeš imati sreću na svetu i da dugo živeš.

Nego mati njim je prerano vumrla, kaj je zrokuvalo najveksu žalost i nepraviliku njihovoga lepoga života. Nego tretji najmlajši Pavel, koj je već od malih nog, još gda je mater cecal, pokazal, da nebude poštuval otca, niti matere svoje, gda je narasel, već budete čuli njegov dogodjaj, kak je on vodil svoje življenje po svetu.

Kada su ovi tri dečaki narasli, onu dobu, vu kojoj svaki clovek mora svoje življenje iz delinstva na stareši stališ obrnuti: dozove otec pred sebe svoje tri sine, i pita nje po redu, koji vu kakvu stališ hoče stupiti. Najstareši zezbal si je redovnički stališ. Srednji si je zezbal vojnički stališ. Sad dojde red na najmlajšega. Pita ga otec, kaj on hoče. On odgovori već navadno, da on bez otčeve brige bude živel na svetu. Več je pokazal, da ljubi otca svoga svojemi rečmi.

Ovi dva odisli su vu skolu vu bližnji varoš. A najmlajši ostal je doma pri otcu svojem. Gda je ov narasel već svoju dobu, sudbenim poslom zel je od otca svoj materinski juš, tojest herbiju. Od otca je potrebuval još i njegovo. Vu tom se je tak posvadiš s otcem, da se mu je smrljom nagražal. I tem je ostavil i odisel je po širokom svetu i vodil strašno hudo življenje. A stari otec ostal je sam doma.

Za nekoliko godinah dogodi se, da je najstareši sin postigel sreću od Boga i bil je posvečen za redovnika. Več poleg svojega dobrog ponašanja, za malo vreme postal je vu bližnjem varošu za biskupa. Da ovaj bil posvečen za biskupa, poleg svoga dušnoga spoznaja zel je k sebi svojega staroga otca, i vu takovom poštenju ga je imel, da kakova goder velika gospoda su bila pri njem pri obedu, svojega staroga otca je navek na prvu mesto posedel i rekel je: Moja draga gospoda, ovo je moj stari otec; jer je znao, da je Bog oštro zapovedal vu četertoj zapovedi: Poštuj otca i mater tvoju. I Bog ga je pomogel vu celom njegovom životu.

A sredji sin, njega je Bog pomogel, on je za nekoliko let poleg dobrog ponašanja postal pešačkoga regimenta kapitan. Kad na jedenkrat dogodi se, da je otec na smrt zbetežal! pozove svoje sine k sebi, ali na žalost toca, na svojoj smrtnoj postelji samo dva sina vidi, a tretjoga nema. Razžalostil se je tak stari, da mu je skoro već na pol mrtvo mu serdce razpočilo od žalosti, da nje videl ni skradji vuri svoga najmlajšega sina, da se barem žnjim na zadnjem času pomiri. Vu naručaju svojih dveju suov: biskupa i kapitana, koji su bili boga boješa, spustil je svoju dušu za uvek, i sprevodil su ga vu hladni grob.

Kad najen put rezidu se ovi dva brati dobri, kapitan odisel je k svojoj vojski. Za nekoje vrēme oženil se je kapitan s jednom bogoboječom ženom i živel je žnjom vu miru i ljubavi. Jednoga ljeptoga ljetnoga dana išel je ovaj kapitan svojom ženom vu bližnju šumu na šetanje. Šetajuc se po šumi, zastigel je nje ošter mrak. Iduć proti domu po prečnom putu, jer je već kesno bilo, dojde pred nje ran iz guste seče jeden strašno grdi clovek, ves oboružen i žnjim šest drugih pajdašov, osobito puni oružja. Mladi kapitan prestrašeni veli svojoj ženi: Draga žena sad moramo ovdi vumreti. Kad najednokrat stane pred nje ovaj strašen clovek i veli oštro, da naj nastoje. Ovi dva prestrašeni postali su i pita nje, kaj tu iščete? Na ovo strašno pitanje odgovorju, da ideju proti domu. Kad na jedenkrat veli vodja, da naj primeju ženu i skončaju, kapitan misleći vu sebi: pomori mi dragi Bog — ako jednoga strelim, drugi itak mene i tebe s končaju — nego se je počel moliti, da mu naj življenje ostaviju njemu i njegovoj ženi. Ali sve badava, svi su rekli, da ne. Da je videl zadnjega časa, onda je rekel: ako već na toliko, da moramo vumreti, onda predi mene skončajte, onda moju ženu, da barem nebudem dvaput vmiral. Na ove reči zabolje je srdce krvoločnoga vodju i zapita ga, odkud ste vi i što ste vi? Odgovori kapitan prestrašeno:

Jasem nesrečen clovek sin Varga Štefana, imenom Varga Jožef. Imam još dva druge brate, jeden je Juraj, on je već biskup, a najmlajši je Pavel, on je odisel po svetu, da je niti pri smrti otca svoga ne bil. Na ove reči tak se je prestrašil Vodja, da je odmah na zemlju doli opal. Taj čas, dok se je gori stal, zeme iz žepa kapitan zlatni prstan, koj je bil otca njegovoga prsta i pokaze njemu, nato ga je pograbil ovaj krvoločni clovek, kapitana kušnal z obedve strani lica: Ja sem tvoj najmlajši brat Pavel, koj sem ne poštuval otca, niti mater, niti brate svoje. Molim te za oprostjenje vu ime Boga, vidiš brate na kaj sem ja došel. Zatam prime svoje nevestu i poklekne doli prednju i za oprostjenje prosi zaradi krvoločnosti. Onda su se zrukovali i od onoga dana ostavil je svojega zločestoga stališa i svojimi šestemi pajdaši počel je Bogu povolno živeti. Onda je išel s kapitanom do svojega brata biskupa, on ga je spovedal i pri sebi zadržal, gde je Bogu sulžil i pokoru činil za svoje zle čine.

Sada si zemitel pedlu deca najprvic od onih dva bratov, koji su poštuvali svoje roditelje i obdržavali četertu zapoved Božju, koja veli: Poštuj otca i mater, ako hočeš, da dugo živeš, na tom svetu i da ti dobro bude. Tak su oni dva brati bili. Nje je dragi Bog pomogel, već na tom svetu, podelil njim je sreću i zdravje. A on najmlajši brat, koj nije poštuval otca, niti mater, pak je odurno življenje vodil, da skoro na galge došel.

To je žalostna stvar, nego ipak se je obrnul, kak se negda sveti Pavel, koj je kršćenike preganjal, polti je pošten i bogoboječ clovek postal.

Zato draga deca poštuje otca i mater, jer to je oštra zapoved Božja, ako hočeš, da vam Bog podeli sreću, zdravje na svetu, a na drugom svetu vekivečno blaženstvo, kam nam sam gospodin Bog dopusti dojti najme po smrti našoj, ako si zaslužimo dobri deli, kak i oni tri brati. Morti još i denes živiju, ako su ne vumrli.

Bog pozivi svu onu decu, koji četvertu zapoved božju obdržavaju Poštuj otca i mater.

HIRDETMÉNY.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat f. évi október 23-án tartott rendkívüli közgyűlésében határozatba ment, hogy

1000 drb. 200 K névértékű 300 K árfolyamú új részvény

bocsáttatik ki, melyekre a részvényeseknek **elővételi jog** biztosított — olyformán, hogy **2 régi részvény után 1 új részvényre**, — illetve egy régi részvény után fél részjegyre — gyakorolható az.

Az elővételi jog gyakorlásának határideje f. évi november hó 1-től f. évi november hó 15-ig terjed.

Bővebb tudósítás a részvényesekhez menesztett körlevélben foglaltatik.

Csáktornya, 1909. október 24.

672 1—1

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága.

ELSŐ MAGYAR HANGLEMEZGYÁR

Egy darab
kétoldali lemez
4 K.

Nagyobb kötésünk folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a GRAMOFON LEMEZEK árát leszállíthattuk és ezentúl **legújabb felvételű kétoldali lemezeket 4 koronáért szállíthatunk.** Kívánatra jegyzéket bérmentve küldünk:
Graner Testvérek, Csáktornya.

Szőlő-oltvány
szőlővesszőről és borsó NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉKEMET
INGYEN
és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlő oltványokból és más egyéb európai és amerikai szima és gyökerez vesezőkből, a világ-hírű Delaware-ből állandóan több millió készlet eladó. Olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím:
Szűcs Sándor Fia, szőlőtelepe
BIHARDÓSZEG. 652 4-24

Steckenpferd-Liliomtejszappan
Legenyhőbb szappan arcbróra és szeplő ellen jó hatással.
Mindenütt kapható!

MérlegHITELESÍTTETÉS
:: Mérlegjavítás ::
MérlegKÉSZÍTÉS

A „MértékHITELESÍTÉS”-ről szóló törvény életbelépése alkalomával van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy műhelyemben mindenféle **mérleget** u. m. karos (balance, egyensúly) tízedes, százados, tolós, súlyos (skála) marha- és hidmérleg, valamint waggon mérleg és súlyok javítását gyorsan és pontosan eszközölöm a legjutányosabb árak mellett. **Minden mérleget műhelyemből hitelesítette szállítok el**, ugy a műhelyemben javítottakat is. — A javítás végett hozzám be nem szállítható mérlegek javítására vidékre is elsőrendű munkásaimat küldöm. — A mérleg pontosságáért kezeséget vállalok. — Munkásaim az ország elsőrendű mérleggyárainak csoportvezetőiből vannak összeállítva.

— A nagyérdemű közönség megbízásait kérem —

Kohn Samu
épület-, műlakatos, drótfonógyáros és
:: mérlegjavító ::
Nagykanizsa, Magyar-utca 3 szám.

MINDEN CEMENTFOGYASZTÓT
tisztelettel felkérünk, hogy portland és román cementszükségletének 1910 évre való fedezése előtt **ajánlatainkat a saját érdekében behérje,** mert a fenti cikkeket bármely gyárnál is előnyösebben szállíthatjuk
KLEIN MÁRKUS FIAI
CEMENTNAGYKERESKEDŐK és a Magyar Vulkan cementgyár részvénytársaság selypi gyárainak dunántúli vezérképviselői
SOPRON.

Aki butort BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI, saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a **„BUDAPESTI ASZTALOS IPARTESTÜLET”** védnöksége alatt álló **BUTORCSARNOK (S) HITELSZÖVETKEZET** árucarnokait, melyek a következő helyeken vannak: VIII., József-körút 28. sz. (Békkocsis-utca sarkán). IV., Ferencziek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában). Ezen szövetekez az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. Ⓞ Stíliozerű, modern lakberendezések. Ⓞ Jutányos árak! Ⓞ Szavatosság az áru minőségeért. Ⓞ

Az árucarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárpitosok dolgoznak.